

Datum: 24.07.2021

Medij: Nedeljne novine - Bačka Palanka

Rubrika: Bez naslova

Autori: Šandor Večera

Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

Naslov: A Nandorfehérvári diadal

Napomena:

Površina: 324

Strana: 6

A NÁNDORFEHÉRVÁRI DIADAL

Bár III. Callixtus személyében 1455 áprilisában egy elkötelezett egyházfő ült a vatikáni trónusra, az európai kereszties had toborzása során azonban minden erőfeszítése kudarcot vallott. 1456 tavaszán Szilágyi Mihály körülbelül 7000 főnyi várőrséget toborzott, a Szegeden táborozó Hunyadi pedig hivatali és magánbirtokai erőforrásait felhasználva ehhez újabb 12 000 katonát tudott hozzátenni. Ezen kívül Kőrögyi János macsói bán csekély katonaságára és Kapisztrán bizonytalan harci értékű kereszties hadaira lehetett számítani. Mehmed ereje kapcsán, túlzás nélkül állíthatjuk, hogy reguláris csapatai – szpáhik, janicsárok – kitétek 20-30 000 főt, ezt a létszámot pedig legalább kétszeresére duzzasztották a folyamatosan csatlakozó akindzsi és aszab egységek. Hogy a magyar felmentő seregek bejutását megakadályozza, a szultán arra utasította Baltoglu admirálist, hogy 200 hajóból álló flottájából állítson hajózárat a vártól északra. Mehmed és alvezérei azonban komoly mulasztást követtek el azzal, hogy nem szállták meg a Duna és a Száva szemben fekvő partjait – erejük pedig lett volna hozzá –, így aztán Hunyadi seregei kiépíthették állásaikat, naszádjakkal és szerb dereglyék segítségével pedig július 14-én javarészt megsemmisítették a Baltoglu-féle hajózárat. A törökök napokon át ágyúzták a várat, rohamokat is szerveztek, de a védők minden kísérletüket visszaverték. Kapisztrán július 22-én csónakba szállt, katonái úgy vélték, a szerzetes rohamra buzdítja őket, ezért hamarosan követték példáját, és átúsztak-eveztek a Szávan, hogy összecsapjanak a törökkel. Miután a csata elkezdődött, a meglepett oszmánok óriázenül hagyták táborukat és tüzéréségüket, Hunyadi János pedig élt az alkalommal, kitört a várból, és egy lovasrohammal elfoglalta az állásokat. A meglepett topcsíknak arra sem volt idejük, hogy hasznavehetetlenné tegyék ágyúikat, így hamarosan a törökök azt tapasztalhatták, hogy a frontális támadás mellett ágyútüzet kaptak a hátukba. Rövid öldöklő csata következett, melyben a fanatikus keresztiesek és a várvédők felmorzsolták a támadókat, és megfutamtították őket. Az 1456. július 22-én kivívott győzelmet egész Európa kitörő lelkesedéssel és megkönnyebbüléssel fogadta, a szultánok sokáig rettegve emlegették a nagy törökverő nevét, és egészen az 1521. évig nem terveztek komolyabb hadjáratot Magyarországra ellen.

POBEDA KOD BEOGRADA

Rimski papa je bezuspešno agitovao za sakupljanje krstaške vojske protiv Turaka sredinom XV veka. U proleće 1456. godine, Mihaj Siladi je poveo oko 7000 branioca u Beograd, a Janoš Hunjadi, koji se nalazio u Segedinu, dodao je još novih 12.000 vojnika. Mačvanski ban Janoš Korodi je poslao nešto vojske, dok je Kapistran poveo krstaše, sumnjivog ratnog iskustva. Sultan Mehmed je, bez preterivanja, imao 20-30.000 regularne vojske – spahije i janičare – a taj broj se udvostručio stalnim pristizanjem akindzija i asaba. Da bi sprečio dolazak pomoći, sultan je naredio admiralu Baltogluu, da sa 200 brodova postavi prepreku, severno od Beograda. Mehmed i njegovi oficiri, napravili su krupnu grešku, što nisu zauzeli obale Dunava i Save prekoputa grada. Tako je Hunjadijeva vojska postavila odbranu, a njihovi brodovi uz pomoć sprskih dereglyja, 14. jula su umnogome uništili Baltoglujevu prepreku. Turci su danima uništavali zidine Beogradske tvrđave, organizovali juriše, ali su branioci stalno odbijali njihove napade. Kapistran je 22. jula krenuo čamcima, vojnici su mislili da ih monah zove u napad, preplivali su i preveslali Savu i sukobili se sa Turcima. Kada je bitka počela, iznenadene osmanlije su se razbežali i ostavili svoj kamp i topove nebranjene. To je Hunjadi iskoristio, izjahao sa voskom iz tvrđave, zauzeo napuštene položaje neprijatelja. Iznenadeni topčiji nisu imali vremena ni da topove učine neupotrebljivima, te su Turci uskoro pored frontalnog napada, dobili i topovsku dulad u leđa. Nastala je kratka, ubitačna borba, gde su fanatični krstaši i branioci desetkovali napadače i naterali ih u beg. Pobedu 22. jula 1456. cela Evropa je sa oduševljenjem pozdravila, a sultani su još dugo sa strahom pominjali ime Hunjadija, i sve do 1521. godine nisu planirali veće pohode na Mađarsku.

Šandor Večera

